

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка

Філософський факультет
Кафедра політології

Затверджено

На засіданні кафедри політології
філософського факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 26 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри проф. Анатолій РОМАНЮК

**Силабус з навчальної дисципліни
«Державне управління»,
що викладається в межах ОПП «Політологія»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 052 «Політологія»
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
2022 року вступу**

Львів – 2022

Назва курсу	Державне управління
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка вул. Університетська 1, 79000
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра політології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 – Соціальні і поведінкові науки, 052 - Політологія
Викладачі курсу	Шурко Оксана Богданівна, канд.політ.наук, доцент кафедри політології
Контактна інформація викладачів	Shurko_o@ukr.net
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через електронні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://filos.lnu.edu.ua/academics/bachelor/curriculum-politology
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, максимальне уявлення про суть, теоретичні підходи і проблематику державного управління, а також сформувати у них конкретні знання про управлінські процеси на різних ієрархічних рівнях управління, про процес прийняття управлінських рішень та їх вплив на політичне життя суспільства, про кадрову політику та державну службу, про законність та відповідальність у системі державного управління. Тому у курсі представлено як огляд теоретико-методологічних підходів, так і інструментів, які потрібні для розуміння і аналізу діяльності суб'єктів державного управління у конкретних просторово-часових умовах.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Державне управління» є нормативною дисципліною з спеціальності «Політологія», яка викладається в 8-му семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Державне управління» є ознайомлення студентів із основними принципами і законами функціонування державного управління, самостійного аналізу управлінських процесів, процесів прийняття рішень та оцінки впливу на функціонування як політичної системи, так і системи управління, формування у студентів професійних компетентностей, які сприятимуть їхньому вмінню використовувати сучасні підходи та інструменти для подальшої успішної професійної діяльності
Література для вивчення дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бакуменко В. Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління : [навч. посібник] / В. Д. Бакуменко, П. І. Надолішній. – К. : Міленіум, 2003. – 256 с. 2. Волошин О. Ф. Теорія прийняття рішень / О. Ф. Волошин, С. О. Машенко. – К. : «Київський університет», 2006. – 304 с. 3. Головатий М. Ф. Політичний менеджмент : [навч. посіб.] / М. Ф. Головатий. – К. : МАУП, 2005. – 264 с. 4. Державне управління : [навч. посіб.] / А. Ф. Мельник, О. Ю.

	<p>Оболенський, А. Ю. Васіна та ін. ; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання-Прес, 2003. – 343 с</p> <p>5. Дерлоу Д. Ключові управлінські рішення. Технологія прийняття рішень / Д. Дерлоу ; переклад з англ. Р. А. Сенківа, Р. Л. Ткачук. – К. : Наукова думка, 2001. – 242 с.</p> <p>6. Дикань Н. В. Менеджмент [текст] : [навч. посіб.] / Н. В. Дикань, І. І. Борисенко. – К. : Знання, 2008. – 389 с.</p> <p style="text-align: center;">Інтернет ресурси</p> <p>1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/</p> <p>2. Бібліотека Гумер. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Pravo/istrp/index.php</p> <p>3. Фонд «Демократичні ініціативи» // Веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dif.org.ua/ua/</p> <p>4. Українське демократичне коло [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://polityka.in.ua/info/404.htm</p> <p>5. Київський міжнародний інститут соціології [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kiis.com.ua/ua/news/view-86.html</p> <p>6. Урядовий портал http://www.kmu.gov.ua/control/</p> <p>7. Офіційний портал Верховної Ради України http://iportal.rada.gov.ua/</p> <p>8. http://www.president.gov.ua/ Офіційне представництво Президента України</p> <p>9. Сайт Національної Парламентської бібліотеки України – http://www.nplu.kiev.ua/</p> <p>10. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України – http://www.ipiend.gov.ua/</p> <p>11. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень – http://www.ucipr.kiev.ua/</p> <p>12. Сайт Українського центру політичного менеджменту – http://www.politik.org.ua/</p> <p>13. Сайт журналу «Віче» – http://www.viche.info/</p>
Тривалість курсу	120 год.
Обсяг курсу	78 годин аудиторних занять. З них 39 годин лекцій, 39 годин практичних занять та 42 години самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Знати <ul style="list-style-type: none"> • предмет, об'єкт державного управління, • особливості державного управління; • історію розвитку державного управління як самостійної галузі наукового знання; • основні закони, закономірності, принципи і функції державного управління; • управлінських відносин, процес прийняття управлінських рішень та методи управління конфліктами • управління людськими ресурсами, кадрова політика у державному управлінні. - Вміти

- користуватись сучасною методологією аналізу державного управління;
- давати характеристику суб'єкту та об'єкту соціального управління;
- визначати суть, зміст, структуру та характер управлінських відносин;
- знаходити відмінності управління людськими ресурсами в державних і приватних організаціях;
- самостійно визначати вид та стиль керівництва, розрізняти сучасну типологію стилів керівництва та їх залежність від управлінських ситуацій ;
- виводити оціночні судження стосовно критеріїв ефективності управління, способів здійснення державного контролю, результатів державного управління та головних засобів аналізу та оцінювання державного управління у суспільстві.

У результаті успішного проходження курсу студент набуде спеціальні (фахові) компетентності:

- **СК06.** Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
- **СК11.** Здатність аналізувати принципи здійснення політичної комунікації, її види та форми та застосувати на практиці комунікативні технології в політичній сфері.
- **СК12.** Здатність аналізувати PR-стратегії та кампанії і застосувати на практиці технології ефективного PR на різних рівнях політики.

Програмні результати навчання:

- **РН12.** Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
- **РН13.** Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
- **РН17.** Застосовувати здобуті навички для успішної консультативної діяльності в роботі з політичними лідерами, інститутами, органами державної влади та громадськими організаціями.
- **РН18.** Застосовувати теоретичні моделі прийняття рішень для вирішення професійних питань в сфері політичного та державного управління та здійснення публічної політики.

Ключові слова	Державне управління, закони та принципи державного управління, управління людськими ресурсами, кадрова політика, управлінська культура, політична відповідальність, стиль керівництва, управлінські рішення
Формат курсу	Змішаний
Аудиторні особливості курсу	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Детально див. Додаток «Схему курсу»
Підсумковий контроль, форма	іспит в кінці семестру письмовий
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з основних політологічних дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату політичного процесу, розуміння джерел взаємодії політичних акторів
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, лекції, колаборативне навчання (групові проекти, спільні розробки, групові розрахункові роботи, навчальні спільноти, тьюторство і т.д.), проектно-орієнтоване навчання, дискусія, семінари, самостійна робота, аналіз статистичних баз даних. Навчальні методи: пояснювально-ілюстративний, частково-пошуковий, інтерактивний, активізації навчання.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребуватиме залучення персонального комп'ютера (принаймні лектором) і мультимедійного проектора. Крім того, бажано, щоби студенти також користувались персональними комп'ютерами. Для курсу не потрібно спеціалізованого програмного забезпечення (хоча воно може використовуватись за бажанням). Тим не менше, потрібне впевнене користування загальноживаними програмами й операційними системами (з метою подання електронних матеріалів – електронна пошта, платформи Microsoft Teams, Zoom, Telegram, Moodle тощо). Також для курсу бажане володіння мінімальними навиками роботи з базами та масивами даних й інформації.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: <ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні: 40% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 40. • контрольні заміри (модулі): 10% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 10. • іспит: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50 Підсумкова максимальна кількість балів 100. <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу).</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи</p>

	<p>обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Менеджмент як наука і мистецтво. 2. Наукові школи управління. 3. Суть управління. 4. Основні закони управління. 5. Принципи управління. 6. Методи управління. 7. Функції управління. 8. Система соціального управління та її підсистеми. 9. Механізм соціального управління. 10. Об'єкти соціального управління. 11. Організаційна структура соціального управління, її типи та види. 12. Рівні і ланки управління. 13. Кадри управління. 14. Норма управління. 15. Неформальна структура управління. 16. Визначення суті поняття «управління людськими ресурсами». 17. Управління людськими ресурсами у державно-командній та ринковій системі. 18. Етапи управління людськими ресурсами. 19. Призначення на посаду та орієнтація. 20. Основні підходи оцінки показників діяльності підлеглих. 21. Управління людськими ресурсами в урядових організаціях. 22. Кадрові дії. 23. Основні засади концепції системи заслуг. 24. Ефективність соціального управління та методи визначення

ефективності.

25. Зміст процесу управління.
26. Організація процесу управління.
27. Види процесів управління.
28. Технологія процесу управління..
29. Властивості процесу управління.
30. Керівництво в системі управління.
31. Основні професійні якості керівника.
32. «Сильні» і «слабкі» риси керівника.
33. Відмінності керівника від лідера.
34. Стили керівництва.
35. Держава як головний суб'єкт соціального управління.
36. Становлення теорії адміністративно-державного управління у США.
37. Становлення теорії адміністративно-державного управління у Франції.
38. Становлення теорії адміністративно-державного управління у Німеччині..
39. Об'єкт і предмет державного управління.
40. Основні принципи і функції державного управління.
41. Характеристики та особливості державного органу.
42. Класифікація державних органів.
43. Система органів державної влади в Україні.
44. Цілі та функціональна структура державного управління
45. Законність і відповідальність у державному управлінні
46. Правове регулювання державного управління
47. Механізм та апарат державного управління
48. Контроль у сфері державного управління
49. Поняття, принципи та методи державної політики.
50. Основні напрямки державної політики.
51. Інформація як основа державного управління.
52. Демократія і бюрократія в державному управлінні.
53. Суть, особливості управлінського рішення.
54. Класифікація управлінських рішень.
55. М.Вудкок і Д.Френсіс про рівні прийняття рішень.
56. Способи ухвалення управлінських рішень.
57. Переваги і недоліки групового методу ухвалення рішень.
58. Модель ухвалення рішень Врума-Їтона.
59. Методи ухвалення рішень.
60. Типи прийняття рішень на основі психологічних якостей.
61. Етапи процесу прийняття управлінських рішень.
62. Управлінська культура громадян.
63. Соціальний контроль і управління.
64. Суть і структура управлінської діяльності.
65. Форми управлінської діяльності.
66. Стадії управлінської діяльності.
67. Роль управлінських процедур.
68. Поняття соціальної комунікації і її роль в управлінні.
69. Техніки комунікації: суть та типи.

	70. Види комунікації у політичній практиці та їх детермінанти.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК 1

Схема курсу «Державне управління»

Тиж. / дата / год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література/ Ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
2 год.	Сутнісні риси управління і державного управління. Закони, принципи, функції державного управління.	Лекція	1. Державне управління : проблеми адміністративно-правової теорії та практики [Текст] / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К. : Факт, 2003. – 384 с. 2. Мельник А. Ф. Державне управління : [Підруч.] / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський. – К. : Знання, 2009. – 582 с.		
2 год	Сутнісні риси управління і державного управління. Закони, принципи, функції.	Семінар, Групова робота		Опрацювання додаткової літератури по темі	
2 год	Основні теорії державного управління.	Лекція	1. Державне управління : проблеми адміністративно-правової теорії та практики [Текст] / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К. : Факт, 2003. – 384 с. 2. Мельник А. Ф. Державне управління : [Підруч.] / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський. – К. : Знання, 2009. – 582 с.		
2 год.	Основні теорії державного управління.	Семінар, Групова робота		Опрацювання додаткової літератури по темі	
2 год	Цілепокладання у державному управлінні	Лекція			

2 год	Цілепокладання у державному управлінні	Семінар, Групова робота	1. Державне управління : проблеми адміністративно-правової теорії та практики [Текст] / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К. : Факт, 2003. – 384 с. 2. Мельник А. Ф. Державне управління : [Підруч.] / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський. – К. : Знання, 2009. – 582 с.	Опрацювання додаткової літератури по темі	
2 год	Функціональна структура державного управління: суть, цілі	Лекція	1. Державне управління : проблеми адміністративно-правової теорії та практики [Текст] / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К. : Факт, 2003. – 384 с. 2. Мельник А. Ф. Державне управління : [Підруч.] / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський. – К. : Знання, 2009. – 582 с.		
2 год	Функціональна структура державного управління: суть, цілі.	Семінар, Групова робота		Опрацювання додаткової літератури по темі	
2 год	Організаційна структура державного управління	Лекція	1. Державне управління : проблеми адміністративно-правової теорії та практики [Текст] / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К. : Факт, 2003. – 384 с. 2. Мельник А. Ф. Державне управління : [Підруч.] / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський. – К. : Знання, 2009. – 582 с.		
2 год	Організаційна структура державного управління	Семінар, Групова робота		Опрацювання додаткової літератури по темі	
2 год	Державне управління і виконавча влада	Лекція	1. Державне управління : проблеми адміністративно-правової теорії та практики [Текст] / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К. : Факт, 2003. – 384 с. 2. Мельник А. Ф. Державне управління :		
	Державне управління і виконавча влада	Семінар,		Опрацювання додаткової літератури по темі	

2 год		Групова робота	[Підруч.] / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський. – К. : Знання, 2009. – 582 с. 3. Ординський В. Л. Управління в органах виконавчої влади : [Навч. посіб.] / В. Л. Ординський. – К. : ЦУЛ, 2008. – 296 с.	літератури по темі	
2 год	Механізм та апарат державного управління	Лекція	1. Державне управління : проблеми адміністративно-правової теорії та практики [Текст] / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К. : Факт, 2003. – 384 с. 3. Мельник А. Ф. Державне управління : [Підруч.] / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський. – К. : Знання, 2009. – 582 с.		
2 год	Механізм та апарат державного управління	Семінар, Групова робота		Опрацювання додаткової літератури по темі	
2 год	Розробка державної політики	Лекція	1. Малиновський В. Державне управління : [Навч. посіб.] / В. Малиновський. – Луцьк : РВВ «Вежа» Вол. держ. ун-ту ім. Л. Українки, 2000. – 558 с.		
2 год	Розробка державної політики	Семінар, Групова робота		Опрацювання додаткової літератури по темі	
2 год	Зміст та технологічні аспекти управлінської діяльності	Лекція	1. Малиновський В. Державне управління : [Навч. посіб.] / В. Малиновський. – Луцьк : РВВ «Вежа» Вол. держ. ун-ту ім. Л. Українки, 2000. – 558 с.		
	Зміст та технологічні аспекти управлінської діяльності	Семінар, Групова робота		Опрацювання додаткової літератури по темі	
2 год	Законність та відповідальність державного управління	Лекція	1. Державне управління : проблеми адміністративно-правової теорії та		

2 год	Законність та відповідальність державного управління	Семинар, Групова робота	практики [Текст] / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К. : Факт, 2003. – 384 с.	Опрацювання додаткової літератури по темі	
2 год	Правове регулювання державного управління	Лекція	1. Державне управління : проблеми адміністративно-правової теорії та практики [Текст] / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К. : Факт, 2003. – 384 с.		
2 год	Правове регулювання державного управління	Семинар, Групова робота		Опрацювання додаткової літератури по темі	
2 год	Інформаційне забезпечення державного управління	Лекція	1. Державне управління : проблеми адміністративно-правової теорії та практики [Текст] / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К. : Факт, 2003. – 384 с.		
2 год	Інформаційне забезпечення державного управління	Семинар, Групова робота		Опрацювання додаткової літератури по темі	
2 год	Прийняття рішень у державному управлінні	Лекція	1. Теорія та практика державного управління: [зб. наук. пр.] – Х. : Вид-во ХарРІНАДУ «Магістр», 2012. – Вип. 4 (39). – 544 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/tpdu/2012-4/2012_04.pdf . – Назва з титул. екрана.		
2 год	Прийняття рішень у державному управлінні	Семинар, Групова робота		Опрацювання додаткової літератури по темі	
2 год	Демократія і бюрократія у державному управлінні	Лекція	1. Теорія та практика державного управління: [зб. наук. пр.] – Х. : Вид-во ХарРІНАДУ «Магістр», 2012. – Вип. 4 (39). – 544 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kbuara.kharkov.ua/e-		
2 год	Демократія і бюрократія у державному управлінні	Семинар, Групова робота		Опрацювання додаткової літератури по	

			book/tpdu/2012-4/2012_04.pdf. Назва з титул. екрана.	– теми	
2 год	Державна служба в органах виконавчої влади	Лекція	1. Желюк Т. Л. Державна служба : [Навч. посіб.] / Т. Л. Желюк – Луцьк : Професіонал, 2000. – 558 с 2. Оболенський О. Ю. Державне управління та державна служба : [Словн.-довід] / О. Ю. Оболенський. – К. : КНЕУ, 2005. – 478 с.		
2 год	Державна служба в органах виконавчої влади	Семінар, Групова робота		Опрацювання додаткової літератури по темі	
2 год	Кадрова політика в державному управлінні	Лекція	1. Оболенський О. Ю. Державне управління та державна служба : [Словн.-довід] / О. Ю. Оболенський. – К. : КНЕУ, 2005. – 478 с.		
2 год	Кадрова політика в державному управлінні	Семінар, Групова робота		Опрацювання додаткової літератури по темі	
2 год	Ефективність державного управління	Лекція	1. Державне управління : [Навч. посіб.] / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна, Л. Ю. Гордієнко ; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання/Прес, 2003. – 343 с.		
2 год	Ефективність державного управління	Семінар, Групова робота		Опрацювання додаткової літератури по темі	
2 год	Контроль у сфері державного управління	Лекція	1. Державне управління : [Навч. посіб.] / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна, Л. Ю. Гордієнко ; за ред. А. Ф. Мельник. – К. :		
2 год	Контроль у сфері державного управління	Семінар, Групова робота		Опрацювання додаткової літератури по	

			Знання/Прес, 2003. – 343 с.	темі	
1 год	Корупція : суть, елементи теорії та протидії	Лекція	1. Теорія та практика державного управління: [зб. наук. пр.] – Х. : Вид-во ХарРІНАДУ «Магістр», 2012. – Вип. 4 (39). – 544 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/tpdu/2012-4/2012_04.pdf . – Назва з титул. екрана.		
1 год	Корупція : суть, елементи теорії та протидії	Семінар, Групова робота		Опрацювання додаткової літератури по темі	